
EGYHÁZI ÉLET — HÍREK

Egyházköri közgyűlés

A *sepsiszentgyörgyi egyházkör* 1993. augusztus 22-én a bölöni egyházközségben tartotta évi rendes közgyűlését, melyet dr. Dakó Bálint felügyelő gondnok nyitott meg. A közgyűlés tárgysorozatán szerepeltek: Máthé Sándor esperes jelentése, mely kiterjedt az egyházközségek életére és fontosabb eseményeire. Ezt követően a közgyűlés megtárgyalta a szórványgondozási, család- és beteggondozási, valláserkölcsi nevelési jelentéseket. A választások során a közgyűlés a ciklus hátralevő idejére közügyigazgatónak Szász Ferenc brassói lelkészt, főtanácsi tagnak világi részről Lőrinc Ferenc brassói 2. sz. egyházközség gondnokát és egyházi részről Kiss Alpár baróti lelkészt választotta meg.

A közgyűlési istentiszteleten a szószéki szolgálatot Márkos Ervin fogarasnagyszebeni lelkész végezte.

A *maros-küküllői egyházkör* szeptember 28-29-én a ravai egyházközségben tartotta évi közgyűlését; a közgyűlést Szilágyi Domokos felügyelő gondnok nyitotta meg. A közgyűlés tárgysorozatán a következő jelentések szerepeltek: az esperes évi jelentése, szórványgondozási, család-beteggondozási és valláserkölcsi nevelési részletes jelentések. A közgyűlési istentiszteleten Nagy Endre magyarsárosi és Szén Sándor jobbágyfalva-nyárádszeredai lelkész végezte a szószéki szolgálatot.

A *kolozs-tordai egyházkör* 1993. szeptember 19-én a kövendi egyházközségben tartotta évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyát képezte: az esperes évi jelentése, valamint az ezt kiegészítő szórványgondozási, család- beteggondozási és valláserkölcsi nevelési részjelentések. A választások során a ciklus hátralevő idejére felügyelő gondnoknak Pálfi Ferenc várfalvi egyházközségi tagot, főtanácsi tagoknak pedig a következőket választották meg: Bulbuka Gerő, Sándor Bálint, Benedek Sándor, Pálfi Dénes, Léta Sándor, Sándor Botond, Csiki Árpád, Nagy Gábor.

A közgyűlési istentiszteleten a szószéki szolgálatot Balázs Tamás magyarszvati lelkész végezte.

Lelkészi értekezletek

A *sepsiszentgyörgyi egyházkörben* a III. évnegyedi lelkészi értekezletet 1993. szeptember 10-én tartották a brassói egyházközségben. Az értekezleten két előadás hangzott el: dr. Rezi Elek: A magzati élet védelme és Kolcsár Sándor esperes-lelkész: A beteggondozás címen.

Ifjúsági konferencia

A Dávid Ferenc Egylet Ifjúsági tagozata 1993. július 16-19. napjain Árkoson tartotta évi konferenciáját, melynek témája: Miért vagyok unitárius? Mit jelent unitáriusnak lenni? A konferencián a következő előadások hangzottak el: Hiszek egy Istenben — Kedei Mózes lelkész; Hiszek az emberben, mint Isten gyermekében — dr. Rezi Elek; Hiszek a hit és cselekedet egységében — Kotecz József lelkész;

Hiszek a szabadakaratban — Máthé Sándor esperes-lelkész; Hiszek az unitárius egyház emberszolgálatában — dr. Erdő János.

Az előadásokat vitacsoportokban való megbeszélések követték; a reggeli áhítaton Kiss László és Józsa Lajos teológiai hallgatók szolgáltak. A megnyitó, a vasárnapi és a záró istentiszteleten szószéki szolgálatot végeztek: Márkos Ervin lelkész-alelnök, Krizbai Béla teológiai hallgató és Székely János árkosi lelkész.

A konferencia az ifjúsági szervezet tisztikarát újra választotta a következőképpen: elnök: Kotecz József lelkész; alelnökök: Fekete Levente lelkész és Dimény András; titkár: Krizbai Béla; jegyző: Kriza János; pénztáros: Márkos Csaba; választmányi tagok: Koppándi Botond és Mezei Csaba (kolozs-tordai egyházkör); Kiss László és Kecskés Csaba (maros-küküllői), Molnár Lehel és Jakab Zsolt (székelykeresztúri); Kocs Júlia és Ilkei Árpád (székelyudvarhelyi); Gyerő Dávid és Tordai Ernő (sepsiszentgyörgyi egyházkör).

A konferencia az alábbi nyilatkozatot fogadta el:

1. A megbeszélések és vitafórumok hit- és életfelfogásunk lényeges kérdéseire próbált választ adni, ifjúságunkat Isten és ember szolgálatára indítva, hogy gyülekezeteikbe visszatérve elmélet és gyakorlat összhangjában próbálják megvalósítani a jézusi kereszténység eszményeit a mában.

2. A népes részvételt tekintve — 234 tag — a konferencia megállapítja, hogy egyleteinek működése és az ifjúságnak egyházunkhoz való ragaszkodása jónak mondható. Szükségesnek látjuk, hogy a jövőben minden egyházközségben alakuljanak meg az Ifjúsági Egyletek. E cél érdekében kérjük az egyházközségek vezetőségének támogatását.

3. A konferencia az új vezetőséget megbízza, hogy az alapszabályzatot dolgozza ki és terjessze ki a jövő évi konferencia elé.

4. Szükségesnek tartjuk a vallásügyi törvénytervezet mielőbbi elfogadását, valamint az új tanügyi törvénytervezet kidolgozását. Az Ifjúsági Konferencia örömmel és megelégedéssel üdvözlí, hogy ez év szeptemberétől — Kolozsváron és Székelykeresztúron — újra indul felekezeti oktatásunk két IX. osztály révén.

5. A konferencia az új vezetőség figyelmébe ajánlja, hogy a jövőre nézve az ifjúság életének gyakorlati kérdéseivel foglalkozzék behatóbban.

6. Az új vezetőség szorgalmazza a külföldi unitárius ifjúsági szervezetekkel való kapcsolat kiépítését.

7. Az Unitárius Ifjúsági Konferencia résztvevői ezúton is köszönetüket nyilvánítják az egyházi főhatóságnak eddigi hathatós erkölcsi és anyagi támogatásáért. Hasonlóképpen illesse köszönet az árkosi unitárius egyházközséget, vezetőségét és híveit, Székely János és Enikő lelkészházaspárt, amiért a konferenciának és résztvevőinek otthont biztosítottak. Köszönettel tartozunk dr. Gyerő Dávid afiának jelentős anyagi és erkölcsi támogatásáért, valamint a szervezésben nyújtott önzetlen segítségéért. Isten áldása legyen a Konferencia munkáján és mindannyiunk életén!

Lelkésznevelés

Az V. évfolyamot elvégzett hallgatóink közül szakvizsgát tett 1993. június 28-július 6. között Kovács Sándor és Veress Ferenc általános jeles eredménnyel.

Az 1993-1994. tanév I. évfolyamára, a felvételi vizsga eredménye alapján, a következő hallgatók nyertek felvételt: Demeter Erika, Szabó Tünde, Simó Rozália, Simó Sándor, Kiss Zoltán és Berei István.

A kolozsvári Unitárius Kollégium és a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium IX. osztályába a felvételi vizsgát 1993. július 3-7. és augusztus 28 — szeptember 1. napjain tartották meg. A vizsga eredménye alapján Kolozsváron 30 és Székelyke-

resztúron 31 tanuló nyert felvételt. Az ünnepélyes évnitót mindkét osztályban 1993. szeptember 15-én tartották meg. E.K. Tanács az igazgatói teendők végzésével Kolozsváron Bencze Ágnes és Székelykeresztúron Fekete János tanárokat bízta meg.

Személyi változások

Nyugalomba vonult 1993. szeptember 1-től *Benedek Ágoston* a kolozsvári 3. sz. monostori egyházközség lelkésze. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet unitárius tagozatán végezte az 1952/1953 tanévtől. Lelkészi szolgálatot végzett a besztercei, gyepesi, homoródjánosfalvi és nagyenyedi egyházközségekben 32 éven át. Betegség miatt kényszerült lelkészi szolgálatának megszakítására.

Nyugalomba vonult 1993. október 1-vel *Májay Endre* brassói lelkész 43 évi szolgálat után. 1950-1957 között Torockón, ezt követően Brassóban teljesített lelkészi szolgálatot. 1980-1984 között a sepsiszentgyörgyi egyházkör esperese; 1953-1957 között a kolozs-tordai egyházkör jegyzője; 1962-1968 között a sepsiszentgyörgyi egyházkör jegyzője; 1973-tól több ciklusban a Főtanács és az E.K. Tanács tagja.

Szabó Dezső 1993. október 1-vel 43 évi szolgálat után vonult nyugalomba. 1950-1951-ben Lupény-Vulkánban; 1951-1959-ben Nagyajtán; 1965-1970 között Komjásztizen; 1970-től nyugalomba vonulásig a kolozsvári belvárosi egyházközségben szolgált.

Lelkészi kinevezések: *Léta Áron* lupény-vulkáni lelkész 1993. augusztus 1-től áthelyezést nyert a pipe-szásznádasi egyházközségbe.

Pálfi Dénes bethlenszentmiklósi lelkész 1993. szeptember 1-től kinevezést kapott a sinfalvi egyházközségbe,

Gyakorló segédlelkészi megbízást kapott 1993. szeptember 1-től: *Kovács Sándor* a kolozsvári monostori, *Veress Ferenc* a bethlenszentmiklósi és *Fábry Alpár* a lupény-vulkáni egyházközségbe.

- *A sepsikőröspataki egyházközség* 1993. augusztus 1-én tartotta Fekete Lvente lelkész beiktató ünnepélyét. A beiktatást Máthé Sándor esperes végezte.

- *A Dávid Ferenc Egylet* 1993. július 4-én tartotta felolvasó ülését, melyen dr. Kovács Lajos adott elő „Vallás és tudomány” címen; zeneszámot adtak elő Rónai Ádám és Liviu Gocan; szavalt Kozma Lajos színművész.

- *A Vallásos Nők Nemzetközi Társulata* 1993. augusztus 10-14. napjain tartotta konferenciáját Bangalore-ban. A gyűlés témája: Földünk megóvása, Az Indiában uralkodó analfabétizmus felszámolása és a Harmadik világ nő- és gyermekproblémái. A Társulat új elnököt választott Christine Hayhurst személyében. Egyházunkat dr. Virágh Enikő képviselte.

- *Bartók Bélának*, a magyarországi unitárius egyház főgondnokának a budapesti Műszaki Egyetem Tanácsa gyémántdiplomát adományozott 1993. szeptember 3-án, abból az alkalomból, hogy 60 évvel ezelőtt kapott mérnöki oklevelet.

- *Dr. Jakab Jenő* pestszentlőrinci lelkésznek a szegedi József Attila Tudományegyetem Tanácsa aranydiplomát adományozott 1993. szeptember 11-én abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt avatták doktorrá Kolozsváron.

● *Az Országos Nőszövetség* 1993. szeptember 19-én Kolozsváron gyűlést tartott, melyen szünetelték az eddig végzett munkát és a következő évi munkatervet tárgyalták meg.

● *Dr. Péntek Árpád* ny. teológiai professzor 1993. augusztus 29-én, 73 éves korában Kolozsváron elhunyt. Szeptember 1-én temették a Farkas-utcai református templomból a Házsongárdi temetőbe.

● *Gálfalvi Sándorné*, főgondnokunk hitvestársa 1993 szeptember 27-én, Székelykeresztúron elhunyt. Szeptember 29-én temették Székelykeresztúron.

Halottaink

Kis Tihamér ny. lelkész, életének 84. évében Székelyderzsben 1993. július 2-án elhunyt. 1909. július 28-án született Székelyderzsben. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1930-1934-ben. Lelkészi szolgálatot végzett az adamosi, kálnoki, székelymuzsnai és a székelyderzsi egyházközösségekben. Július 4-én temették a székelyderzsi templomból. A temetési szolgálatot Katona Dénes székelyderzsi lelkész végezte; az egyházi központ nevében Farkas Dénes levéltáros, az egyházkör nevében Bencző Dénes esperes búcsúztatta. A lelkészek nevében Kozma Albert, Botha Dénes, Nagy Ferenc és Biró Mihály lelkészek mondtak búcsúbeszédet.

Özv. Gergely Jánosné, néhai Gergely János jobbágyfalvi lelkész özvegye 1993. július 7-én Marosvásárhelyen elhunyt. Jobbágyfalván temették július 9-én.

Huszi János ny. magyarországi unitárius püspök életének 69. évében Pest-szentlőrincen elhunyt augusztus 2-án. A pest-szentlőrinci temetőbe temették augusztus 18-án; a lelkészi szolgálatot Balázi László füzesgyarmati és Farkas Dénes kolozsvári lelkészek végezték.

Szabó Sámuel, a Főtanács és E.K. Tanács tagja, 86 éves korában, 1993. szeptember 19-én Brassóban elhunyt.

Brassóban született 1908. március 28-án; szülei Medesérről származtak. Az ifjú korára jellemző nehéz gazdasági és politikai körülmények között kénytelen tisztviselői állást vállalni. Sohasem mond le azonban az életét meghatározó elhivatás, a történelem szeretetéről és a közösségi-közéleti szolgálat elkötelezettségéről. Amíg ereje engedi, híven szolgálja a brassói egyházközösséget és az egyetemes unitarizmus ügyét, mint jegyző, az ifjúsági egyesület elnöke, a háromszéki egyházkör felügyelő gondnoka és főtanácsi tag. Fontos szerepe van abban, hogy 1988-ban létrejöhetett Brassóban a II. unitárius egyházközösség is.

Az újságírás és szerkesztés iránti elhivatottságát Balázs Ferenc mészki lelkésztől öröklte: szerkesztője és munkatársa a helyi és központi unitárius lapoknak; a Kékekötés, Unitárius Híradó, Unitárius Közlöny és Keresztény Magvető közli írásait. Megírja és kiadja a brassói unitáriusok történetét és haláláig szerkeszti a Brassói Unitárius Lexikont.

Közírói szolgálatában felülemelkedik a felekezeti vagy nemzetiségi korlátozottságon: minden érdekli, ami szeretett városa, Brassó múltjával kapcsolatos. Talán senki sem ismerte úgy a brassói magyarok közül a helybeli felekezetet, iskolát, közművelődési egyesületet, elhanyagolt műemlékek történetét mint ő. Boldog volt, hogy a Kelemen Lajosról elnevezett „társaságban” hozzájárulhatott nemzeti múltunk emlékeinek átmentéséhez és történelmi tudatunk ápolásához. Temetése 1993. szeptember 22-én volt. A temetési szertartást Szász Ferenc lelkész végezte.

Pihenésük legyen áldott!

KÖNYVSZEMLE

János Káldos: *György Enyedi*. Ungarlandische Antitrinitarier II. Tome XV. Bibliotheca Dissidentium, édité par André Séguenny. Baden-Baden et Bouxwiller 1993, 173 l.

A könyv tudományos igényű bevezetés Enyedi György (1555-1597) életének és műveinek ismeretébe. Az erdélyi unitarizmus vezéregyénisége volt, humanista műveltségű tanító és rektor a kolozsvári unitárius iskolában, majd az egyház püspöke, Dávid Ferenc után a legnagyobb teológus; a magyar irodalomtörténet, mint széphistória-szerzőt tartja nyilván.

Munkája első részében a szerző Enyedi György életét ismerteti vázlatos rövidséggel. Hiányos életrajzi adatait új adatokkal egészíti ki és sok vitás kérdést tisztáz. Ilyen új, eddig nem ismert adat, hogy Enyedi György 1575-ben a csepregi (Sopron m.) iskola tanítója. Ez a mezőváros ebben az időben jelentősebb protestáns — többségében lutheránus — központ, megfelelő iskolával. 1587-ben zsinatot és 1591-ben kollokviumot tartottak ebben a helységben. Az iskola iránti figyelem nyilvánult meg az 1587-i zsinat XVII. cikkében, mely szerint: „A tudományos oktatásokat az iskolában nem kell elhanyagolni, hanem a rektoroknak mindenütt szorgalmasan végezni kell, hogy az ifjúság a vallásban és a nyelvtan elemeiben kiképeztessék”. (Kiss Áron: A XVI. században tartott magyar református zsinatok végzései. Budapest 1881. 696). A szerző feltételei, hogy Enyedi György 1576 körül Hunyadi Demeter püspök hívására tért vissza Kolozsvárra és kezdte meg tanítói munkáját az óvári iskolában. Enyedi György csepregi működése további kutatást igényel.

A könyv második részében Káldos János Enyedi Györgynek nyomtatásban megjelent munkáit tárgyalja. Alapvető forráskutatásig elmenve foglalkozik az „Explicationes” c. életművével, melynek kiadási körülményei mindaddig tisztázatlanok. Az unitárius kiadványok mostoha sorsára utal, hogy ez a munka feltehetően Báthori Zsigmond unitariusellenes rendelkezései miatt hely, nyomda és az év feltüntetése nélkül jelent meg. A betűk és nyomdadíszek tanúsága szerint a kolozsvári Heltai-műhelyben készült; az ajánlásból és Enyedi György verses Epitaphiumából pedig kitűnik, hogy a művet a szerző halála után (1597. nov. 24), 1598-ban Toroczka Máté kolozsvári lelkész adta ki. Káldos János feltevése, hogy az unitáriusok Báthori Zsigmond lemondása következtében keletkezett politikai helyzetet használták fel arra, hogy a fejedelem tudta nélkül ezt a jelentős teológiai munkát megjelentessék.

Enyedi György munkája azoknak a bibliai helyeknek tudományos magyarázata, melyekből a szentháromság dogmáját a trinitárius teológusok bizonyítani tudták. Istenről 16, Krisztusról 73, Szentlélekről és a szentháromságról 16 bibliai hely szerepel.

Enyedi György az első, aki a kolozsvári iskolában az unitárius hitelveket bibliai és tudományos alapon tárgyalja.

Az „Explicationes” c. munka európai visszhangot kiváltó munka, mely a teológusok figyelmét egy századnál tovább foglalkoztatta. A könyvet megjelenése után